

TİCARET İLKOKULU VELİ BÜLTENİ

ÇOCUKLARA SORUMLULUK BİLİNCİNİ NASIL KAZANDIRABİLİRİZ?

Her anne babanın ideali, çocuklarını kendi ayakları üzerinde durabilen, kendine güvenen bir birey olarak yetiştirmektir. **Çocuğun kendi davranışlarının sorumluluğunu alması, yaşamın ilk yıllarından itibaren atılan adımlar ile mümkündür.** Hayat ile ilgili diğer değerler gibi sorumluluk da, çocuğun öncelikle anne babasından, daha sonra sosyal çevresinden öğrendiği, geliştirdiği bir beceridir. Tanım olarak baktığımızda ise **sorumluluk;**

1) Kurallara uyma,

2) Tercihlerin ya da seçimlerin sonucuna katlanma,

3) Başka insanlara ve onların haklarına saygı göstermedir.

Çocuklar, yaşam ile ilgili becerileri aşamalı olarak edinirler. Kazanılan her beceri çocuğun bireyselleşmesinde, bağımsız, kendine yeten bir birey olmasında önemli bir adımdır. Sorumluluklar ise çocuğun yeni edindiği bu becerileri hayata geçirmesi için önemlidir. Kendi ihtiyaçlarını tek başına karşılama becerisini kazanan çocuğun, yetişkinlere duyduğu bağımlılık giderek azalır. Davranışlarının sonucunu yaşadıkça, gelişen becerilerini kullandıkça, çocuğun kendine olan güveni artar. Becerilerini kullanması ve geliştirmesi için fırsat verilmeyen çocukların ise yeterlilik duygusu ve özgüven gelişimi sınırlanır.

Kişisel farklılıklar söz konusu olsa da, sorumluluk kazandırmaya yönelik her sürecin “temel” ve “değişmez” aşamaları vardır. Bunlar;

► **Bilgilendirme:** Çocuğun davranışında istenen değişimin gerçekleşebilmesi için önce, çocuğun bu değişim hakkında bilgilendirilmesi gerekir. Onun bu değişimi bir ihtiyaç olarak görebilmesi için, nedenleri hakkında bilgi vermek önemlidir. Kuralların neden konduğu ve sorumluluğun önemi anlatılmalıdır. Çocuklar, niçin bazı işleri yapmak zorunda olduklarını bilirlerse, ne zaman ailelerine yardımcı olmaları gerektiğini, ne zaman bağımsız davranabileceklerini de öğrenmiş olurlar.

► **Takip:** Çocuğun söz konusu davranışı gösterebilmesi için ona bir süre tanınması gerekir. Bu süre içerisinde yapılan takip sonucunda sorumlu davranışın ortaya çıkıp çıkmadığına, ne sürede ortaya çıktığına, hangi zamanlarda davranışın yapıldığına ya da yapılmadığına dikkat edilmelidir.

► **Geri bildirim:** Belli bir süre sonra çocuğu, gidişat hakkında bilgilendirmek gerekir. Eğer istenen sorumlu davranışın sayısında artış varsa uygun pekiştireçlerle(ödül, tebrik etme vb.) motive edilmelidir. Eğer beklenen sorumlu davranışın ortaya çıkmasında sıkıntılar varsa, bu sıkıntılar ve olası nedenlerinin de çocukla paylaşılması gerekir.

► **Hatırlatma:** İstenen davranış eğer gerçekleşmiyorsa yeniden hatırlatma sürecine gidilmelidir. Yeniden bilgilendirme ile başlayan bu süreç, davranış oturana kadar devam etmelidir.

Yukarıda anlatılan bu öğeler, sadece sorumluluk kazandırma sürecine ait değildir. Temel alışkanlıkların oturmasında, kuralların belirlenmesinde, kısaca yaşantımızı düzenleyecek her türlü önlemlerde bulunması gereken öğelerdir ve ancak **kararlı** ve **sabırlı** bir tutumla yaklaşıldığında davranışın oturması sağlanabilir.

Çocukların 6 Yaşında Alabilecekleri Sorumluluklar

- ✓ Tek başına giyinip soyunmak,
- ✓ Sofranın hazırlanmasına ve toplanmasına yardım etmek,
- ✓ Yemeğini yedikten sonra tabağını kaldırmak,
- ✓ Yanlışlıkla döktüklerini toplamak